

«Εμείς...ορφανέψαμε και όταν χάσαμε τον Μωυσή»

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στις 27 Οκτωβρίου (9 Νοεμβρίου ν.η.) συμπληρώθηκαν 40 χρόνια από την εις μεγαλόσχημον κουρά του μακαριστού λογίου Γέροντος Μωυσή του Αγιορείτου. Με την ευκαιρία αυτή η Πεμπτουσία δημοσιεύει από τον Τόμο που πρόσφατα εξέδωσε η Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου προς τιμήν του*, το άρθρο του προσωπικού του φίλου, δικηγόρου Πανάγου Αναγνωστόπουλου.

Όταν ο π. Μωυσής και ο αδελφός μου επέστρεψαν στην Αθήνα ο νεαρός Γιάννης, στα 21 χρόνια του, είχε ήδη πάρει την απόφασή του. Θα ανέβαινε στο Όρος. Μετά από λίγο επισκέφθηκα και εγώ το Όρος μαζί με τον φίλο μας Λουκά, νυν Ρωμανό Ιερομόναχο. Η επίσκεψη στο Όρος ήταν καταλυτική για όλους μας αλλά για τον νεαρό Γιάννη αποτέλεσε το τελευταίο βήμα για την οριστική του απόφαση να ενδυθεί το αγγελικό σχήμα.

Μετά από λίγες εβδομάδες ανακοίνωσε την απόφασή του στους γονείς του και τους φίλους του, ετοίμασε τις βαλίτσες του, μας μοίρασε τα βιβλία του και ανέβηκε στον Άθωνα. Δεν μπόρεσε να μείνει για πολύ καιρό και αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Αθήνα. Μετά από λίγους μήνες στρατεύθηκε και υπηρέτησε στον ελληνικό στρατό δύο χρόνια.

Η παρέα μας πλέον είχε αλλάξει χαρακτήρα, προσανατολισμό και όραμα. Ο Γιάννης είχε αποφασίσει να γίνει μοναχός, το ίδιο και ο Λουκάς και αργότερα ο Γιώργος. Οι μελέτες μας, τα διαβάσματά μας, οι συζητήσεις μας και τα ενδιαφέροντά μας ήταν αποκλειστικά πλέον για το Άγιον Όρος και για τον νέο τρόπο πνευματικής ζωής που αρχίσαμε να καταλαβαίνουμε και να ακολουθούμε ο καθένας με τον δικό του τρόπο. Κάπως έτσι πέρασαν τα χρόνια της στρατιωτικής θητείας του π. Μωυσή και σ' αυτό το χρονικό διάστημα συνδέθηκε με τον ηγούμενο πατέρα Αιμιλιανό και τους αδελφούς της Σιμωνόπετρας, που από το φθινόπωρο του 1973 είχαν μετακομίσει από τα Μετέωρα στη μονή της ψυχής μας.

Ο π. Μωυσής έβαλε μετάνοια στον γέροντα Αιμιλιανό, αυτός τον δέχθηκε και έτσι άρχισε να πηγαινοέρχεται στη Σιμωνόπετρα για να δοκιμάζεται και να δοκιμάζει

τον κοινοβιακό βίο. Έγινε δόκιμος και αργότερα μεγαλόσχημος μοναχός. Για την παρέα του Βύρωνα αποτελούσε καύχημα και σημείο αναφοράς, γιατί είχαμε πλέον από τα σπλάχνα μας έναν μοναχό στη Σιμωνόπετρα και είχαμε πλέον δέσει την ψυχή μας με τον γέροντα Αιμιλιανό και με τους αγαπημένους αδελφούς μας.

Για την κουρά του πατρός Μωυσή ανεβήκαμε στο Όρος μία μικρή παρέα, ο πατήρ Μεθόδιος Κυριακού, ο κουμπάρος και φίλος μου Κώστας Εμμανουήλ, φίλος και γείτονας του Γιάννη, και εγώ. Στην ακολουθία μίλησε, όπως συνήθιζε, ο γέροντας Αιμιλιανός. Είπε πολλά, αλλά συγκράτησα τα ακόλουθα: «Εσύ παιδί μου θα γράψεις πολλά βιβλία και εξαιτίας σου θα γίνουν πολλοί ιερείς και μοναχοί». Μου έκανε εντύπωση αυτή η αποστροφή της ομιλίας του γέροντα και είπα μέσα μου: «Μα καλά, τί λέει ο γέροντας για τον Γιαννάκη; Εντάξει, γράφει ποιήματα και έχει καλλιτεχνική φύση, αλλά τί σόι βιβλία να γράφει και πώς θα επηρεάζει κόσμο;» Αυτά δεν τα είπα στον πατέρα Μωυσή παρά λίγα χρόνια πριν φύγει, αφού πλέον είχα δει όλη την πορεία του και είχα δει όλα τα γεγονότα που επιβεβαίωναν τα λόγια του γέροντα Αιμιλιανού, του ευεργέτου εμού, της οικογενείας μου και πολλών φίλων μου.

Η μοναστική βιοτή του στη Σιμωνόπετρα, η πνευματική καθοδήγησή του από τον γέροντά του Αιμιλιανό και η αναστροφή του με τους αγαπητούς μας πατέρες του έδωσαν στέρεες βάσεις και πολύτιμα εφόδια για την μετέπειτα πορεία του στο Άγιον Όρος. Στην ησυχία του μοναστηριού, στην καθημερινή επαφή με τους συμμοναστές του, στην ενασχόλησή του με την βιβλιοθήκη και με το διακόνημα της συγγραφής του πρώτου βιβλίου του για τον γέροντα Ιερώνυμο της Αναλήψεως, αυξήθηκε και πλουτίσθηκε το έμφυτο λογοτεχνικό του χάρισμα και απέδωσε αργότερα τόσους πνευματικούς καρπούς στα δεκάδες βιβλία, στις εκατοντάδες δημοσιεύσεις και στις πολυάριθμες ομιλίες του.

Όλα αυτά όμως τα χρόνια τον πατέρα Μωυσή τον συνόδευε ο σωματικός πόνος. Άρχισε να εμφανίζεται στις αρχές του '70 και με μεγάλη ένταση πλέον τον παρακολουθούσε σε όλη του τη ζωή. Ο Μωυσής έγινε συχνότατος επισκέπτης του Ιπποκράτειου, του Λαϊκού, του ΝΙΜΤΣ και άλλων νοσοκομείων. Οι πόνοι φοβεροί, οι πυρετοί απίστευτοι. Όταν μιλάμε για πόνους, άλλο είναι να το γράφεις, άλλο είναι να το λες και άλλο είναι να το βλέπεις και βεβαίως άλλο είναι να το υποφέρεις. Ποτέ μου δεν τον άκουσα να βαρυγκωμήσει ή να πει μία λέξη. Σιωπηλά προσευχόταν στον Κύριο, στην Παναγία και στους Αγίους. Στις μεγάλες στιγμές του πόνου και της οδύνης δεν έχασε ποτέ την πίστη του, τον προσανατολισμό του στην απόκτηση της αγιότητας, την υπομονή του, τον ιεραποστολικό ζήλο του και την ηρεμία του. Στην ασθένειά του τον διακόνησαν με σοφία και διάκριση ο γέροντάς του Αιμιλιανός και με ανιδιοτέλεια και ανυπόκριτο αγάπη οι αδελφοί του

στη Σιμωνόπετρα, η οικογένειά του και άλλοι φίλοι στις αλληπάλληλες νοσηλείες του στην Αθήνα και στο εξωτερικό και ο αγαπητός μας πατήρ Χρυσόστομος μετά την εγκαταβίωσή του στο κελί του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου στη σκήτη του Κουτλουμουσίου. Ο πόνος παρακολουθούσε τον Μωυσή σε όλη την διάρκεια της ζωής του. Είναι χαρακτηριστικό αυτό που μου είπε λίγους μήνες μετά την μεταμόσχευση και ενώ πλέον είχε αναρρώσει. «Πάνο, είχα ξεχάσει πως είναι ο υγιής άνθρωπος». Ο γέροντάς του σε μία από τις επισκέψεις στο κελί του Μωυσή του είπε για την ασθένειά του: «Αυτό παιδί μου θα είναι το ασκητικό σου πάλαισμα».

Τα πλούσια χαρίσματα του πατρός Μωυσή φάνηκαν πλέον μετά την μετακόμισή του από την Σιμωνόπετρα στη σκήτη της Κουτλουμουσίου. Η απόφασή του να ακολουθήσει τον κελιώτικο δρόμο ήταν ηρωική και συνοδεύτηκε από πολλή σωματική και ψυχική ταλαιπωρία. Αυτό όμως ήταν το σχέδιο του Θεού. Εμείς οι παλιοί και καρδιακοί φίλοι του γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τον αγώνα του να στερεωθεί στη Μονή Κουτλουμουσίου και είδαμε πως ο γνήσιος χριστιανός ξεπερνά τα προβλήματα και τα εμπόδια που δημιουργούνται είτε από τον ίδιο είτε από άλλους και πως στο τέλος ο Κύριος βραβεύει πλουσίως τον αγώνα του πιστού δούλου του.

Με την εγκατάστασή του στη σκήτη του Κουτλουμουσίου ο πατήρ Μωυσής αναπτύσσει το κελιώτικο διακόνημά του. Σαν μέλισσα γυρνούσε όλο το Όρος και συγκέντρωνε πληροφορίες, φωτογραφίες, σημειώσεις άλλων μοναχών για να αναδείξει την αγία βιωτή γνωστών και αγνώστων αγιασμένων μορφών του Όρους. Έγραφε, σημείωνε, δημοσίευε, φιλοξενούσε, κήρυττε, ξεναγούσε, καθοδηγούσε ακατάπαυστα και ουδέποτε η ασθένεια έκαμψε τον ακατάβλητο ιεραποστολικό του ζήλο. Δεκάδες βιβλία, άρθρα, δημοσιεύσεις και ομιλίες στην Ελλάδα, στην Κύπρο και στην Αμερική. Καύχημά του το τρίτομο έργο για τούς αγίους του Όρους και τα συναξάρια του Αγίου Γεωργίου Καρσλίδη και του γέροντα Ιερωνύμου του Σιμωνοπετρίτη. Για τη συγκέντρωση των βιογραφικών στοιχείων του γέροντα Ιερωνύμου ο αδελφός μου και εγώ τον συνοδεύαμε στις διάφορες επισκέψεις του στα σπίτια ευλαβών χριστιανών που γνώριζαν τον άγιο γέροντα της Αναλήψεως και εκεί καταλάβαμε πόσο πολύ είχε επηρεάσει τους Αθηναίους ο γέροντας Ιερώνυμος της Αναλήψεως και πόσο ευεργετήθηκε ο Μωυσής και η μικρή μας νεανική παρέα από τη συνεχή φοίτησή της στο μετόχι της Ανάληψης, όπου πάτησαν πόδες αγίων ανδρών, όπως του Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, του Αγίου Σάββα εν Καλύμνω και του γέροντα Ιερώνυμου Σιμωνοπετρίτη.

Με το χρόνο διαπίστωνα ότι τα χαρίσματα των νεανικών χρόνων που είχα διακρίνει στον πατέρα Μωυσή είχαν μπολιαστεί από την αγιορείτικη ασκητική

παράδοση. Πλέον ο γέροντας ήταν ένας πολύ ισορροπημένος μοναχός, δύσκολος, σχεδόν κλειστός στη δημοσιοποίηση πνευματικών εμπειριών, διακριτικός και προσεκτικός στις συμβουλές και σκληρός αγωνιστής στον πόλεμο των παθών στην εσωτέρα καρδιά. Δούλευε πολύ στην βαθεία καρδιά και είχε σύμμαχο τον σχεδόν ισόβιο πόνο του. Ακολουθούσε με συνέπεια το του Αγίου Ησυχίου: «Ούτος αληθινός τω όντι Μοναχός, ο νήψιν κατορθών· και ούτος αληθινός νηφάλιος, ο εν καρδιά ων Μοναχός», που τόσο ωραία το ερμηνεύει ο γέροντάς του Αιμιλιανός: «Όντως αληθινός μοναχός είναι αυτός που πετυχαίνει την προσοχή. Και αληθινός νηφάλιος είναι ο εν καρδιά ων Μοναχός, ο οποίος πράγματι δουλεύει μέσα στην καρδιά του και όχι εξωτερικά, με λόγια και με σχήματα». Απέφευγε την πρωτόνοια και αναζητούσε την επίνοια. Στόχος του έγινε η τήρηση του νοός, η ταπείνωση και η ευχή. Ο Κύριος με τον σωματικό πόνο που του έδωσε, παράλληλα τον ωθούσε σε αυτό το ασκητικό πρόγραμμα.

Στις προσωπικές μας συνομιλίες διέκρινα τον δισταγμό και την συστολή να αναφέρει την εμφάνιση του Αγίου Νεκταρίου μέσα στους μεγάλους του πόνους μετά την μεταμόσχευση στο νοσοκομείο στην Αμερική και την εκπληκτική συνάντησή του με τον πατέρα Σωφρόνιο Ζαχάρωφ όταν τον επισκέφθηκε στην Αγγλία για να του ζητήσει να προσευχηθεί για την υγεία του. Ήταν σοφά επιφυλακτικός στην διήγηση διαφόρων γεγονότων γύρω από την βιωτή του Αγίου Παϊσίου, παρά το γεγονός ότι ήταν σχεδόν γείτονες και είχαν πνευματικές σχέσεις. Στις μεταξύ μας προσωπικές συζητήσεις για τον Άγιο αποτύπωνε με ακρίβεια την αγία του ζωή αποφεύγοντας υπερβολές και υστερίες. Κατ' επανάληψη μου έλεγε ότι το μεγαλύτερο θαύμα είναι η μετάνοια και προς αυτό προσπαθούσε να οδηγήσει την δική του ζωή και την ζωή των διπλανών του.

Τα μοναχικά του καθήκοντα και τα προβλήματα της υγείας του δεν τον εμπόδισαν στο να διατηρεί το χαριτωμένο χιούμορ του και να χαρίζει σε όλους το παράδειγμα της αισιοδοξίας μαζί με το ενθαρρυντικό μειδίαμά του. Αδιάλειπτα, εγκάρδια και υποδειγματικά φιλοξενούσε τους επισκέπτες του και το κελί του υπήρξε πόλος έλξεως και μετανοίας για πολλούς, μικρούς και μεγάλους. Η σκήτη του Αγίου Παντελεήμονος στο Κουτλουμούσι κατέστη σημείο αναφοράς για επισκόπους, ιερείς, μοναχούς και λαϊκούς, που με σεβασμό και αναζήτηση κτυπούσαν τη θύρα της καλύβης του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Ο πατήρ Μωυσής αγάπησε βαθειά και καρδιακά όλο το Άγιον Όρος και μαζί μ' αυτόν το αγαπήσαμε και εμείς οι νεανικοί φίλοι του. Ο γέροντας αγαπούσε τα μοναστήρια, τη φύση, τις άγιες εικόνες, τα ιερά σκεύη, τα ιερά άμφια, τις πεζούλες, τις κραβάτες και το χώμα του Άθωνα, που το θεωρούσε ιερό και άγιο. Ιδιαίτερα όμως αγαπούσε και ευλαβείτο τους ιερείς και τους μοναχούς και πάνω

απ' όλα τα αξέχαστα γεροντάκια που είναι η ψυχή, το θεμέλιο και το καύχημα του Όρους. Αλησμόνητες συζητήσεις και αναφορές στα γεροντάκια της Σιμωνόπετρας που βρήκε η συνοδεία του γέροντα Αιμιλιανού το 1973 και χαριτωμένες διηγήσεις για δεκάδες άλλους γέροντες μοναχούς διάσπαρτους στις καλύβες και στα μοναστήρια του Άθωνα, που εξέπεμπαν την απλότητα και την αθωότητα των ευαγγελικών αρετών.

Με κάποια τολμηρότητα μπορώ να πω ότι ο πατήρ Μωυσής υπήρξε αγιορείτης πριν επισκεφθεί τον Άθωνα. Τόσο πολύ αγαπούσε το Όρος.

Τον γέροντα τον έζησα από νεαρό μέχρι την κοίμησή του και βεβαιώνω ότι η εξωτερική του συμπεριφορά ήταν ίδια και στα 17 του χρόνια που γίναμε φίλοι και στα 62 του χρόνια που κοιμήθηκε. Αλλοιώθηκε μόνο η εσωτέρα καρδιά με την συνεχή πάλη εναντίον των παθών και του αντιδίκου, την συνεχή αντιμετώπιση του πόνου με αλάλητο προσευχή και τον αγώνα για την απόκτηση ταπεινώσεως. Η πνευματικότητα που απέκτησε ενίσχυε την ανθρωπιά του και το αντίστροφο.

Ο πατήρ Μωυσής αποτελεί για μας το καύχημα της ενορίας του Αγίου Δημητρίου Νέας Ελβετίας Βύρωνος, το έκγονο της Μικρασιατικής ευλάβειας των προγόνων του και το βλάστημα του μετοχίου της Σιμωνόπετρας στο Βύρωνα, όπου η πρόνοια του Θεού έφερε τον άγιο γέροντα Ιερώνυμο Σιμωνοπετρίτη και αργότερα το εκόσμησε με τον μέγα Αιμιλιανό Σιμωνοπετρίτη.

Με τον Μωυσή από την αρχή της φιλίας μας μέχρι το τέλος μας ένωνε και μας ενώνει η μετοχή στο κοινό εκκλησιαστικό φρόνημα, αφού η ενότητα δεν συνδέεται απαραίτητα με τη συχνότητα των συναντήσεων ή των συναναστροφών, αλλά ταυτίζεται με την κοινή πίστη και την κοινή προσωπική εμπειρία στις δωρεές του Κυρίου.

Ο λαός λέει (και δίκιο έχει) ότι ο άνθρωπος ανεξάρτητα από το σε ποιά ηλικία είναι, ορφανεύει όταν χάσει τον πατέρα και την μάνα του. Εμείς, η συντροφιά των νεανικών του χρόνων, ορφανέψαμε και όταν χάσαμε τον Μωυσή.

* Εκδοτικές πληροφορίες

Διαστάσεις: 22×29 εκ.

Σελίδες: 970

Βιβλιοδεσία: Καλλιτεχνική, σκληρή

ISBN: 978-618-5314-03-3

Έκδοση: Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2017

Παραγγελίες: pek@vatopedi.gr